

**Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Полтавський юридичний інститут
Кафедра цивільного, господарського та фінансового права**

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МЕДИЧНЕ ПРАВО»**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Освітня програма/спеціалізація – «Право»

Статус дисципліни – вибіркова

Робоча програма навчальної дисципліни «МЕДИЧНЕ ПРАВО» для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право» освітньої програми «Право» Полтавського юридичного інституту Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. Полтава: Полтавський юрид. ін.-т Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2019. 22 с.

Розробник:

Пашков Віталій Михайлович, професор кафедри цивільного, господарського і фінансового права, доктор юридичних наук, професор

Гарант освітньої програми:

Криницький Ігор Євгенович – завідувач кафедри цивільного, господарського і фінансового права, доктор юридичних наук, професор, старший науковий співробітник

Затверджено на засіданні кафедри цивільного, господарського і фінансового права (протокол № 1 від 11 вересня 2019 р.)

Дата оновлення – 27 серпня 2020 року
(протокол № 1 засідання кафедри цивільного, господарського і фінансового права від 27 серпня 2020 року)

Завідувач кафедри _____ І.Є Криницький

Зміст

1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Очікувані результати навчання.....	5
3. Програма навчальної дисципліни.....	7
4. Обсягі структура навчальної дисципліни.....	11
5. Теми лекційних і практичних занять.....	12
5.1. Теми лекційних занять.....	12
5.2. Теми практичних занять.....	13
6. Форми педагогічного контролю, засоби та критерії оцінювання результатів навчання	14
7. Інформаційне забезпечення навчальної дисципліни.....	18

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Медичне право» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Право» підготовки магістрів зі спеціальності 081 «Право» галузі знань 08 «Право».

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Під час вивчення навчальної дисципліни студенти повинні:

- **знати:** основні проблеми правового забезпечення медичної та фармацевтичної діяльності; категоріальний апарат; господарсько-правовий статус закладів охорони здоров'я і суб'єктів організаційно-господарських повноважень в сфері охорони здоров'я; організацію роботи закладів охорони здоров'я та їх мережевого впорядкування; особливості правового регулювання в окремих сферах господарювання, зокрема: в медичній діяльності, в фармацевтичному секторі, при здійсненні державних закупівель, в сфері страхування здоров'я, в інноваційній діяльності; заходи юридичної відповідальності за правопорушення в сфері охорони здоров'я; засади формування державою господарсько-правової політики у сфері охорони здоров'я; порядок заснування та припинення діяльності закладу охорони здоров'я.

- **вміти:** використовувати отримані знання в практичній діяльності; вільно орієнтуватися в системі нормативно-правових актів, якими регламентуються відносини при здійсненні господарської діяльності в медичній і фармацевтичній сферах; аналізувати та коментувати відповідні

нормативні положення; прогнозувати напрямки здійснення реформ у зазначеній сфері; логічно викладати матеріал та аргументовано доводити свою думку на практичних заняттях; користуватися сучасною науковою та спеціальною літературою, судовою практикою та іншими інформаційними джерелами.

- **оволодіти:** цілісними уявленнями про сутність, структуру, правила функціонування медичного та фармацевтичного ринків та навичками щодо: самостійного розв'язання проблем, що виникають в процесі застосування законодавства; розробки правових документів, що опосередковують здійснення медичної та фармацевтичної діяльності і як такі використовуються в практичній юридичній діяльності (договори, установчі та внутрішні документи господарських організацій тощо); організації правової роботи в закладі охорони здоров'я, ведення діловодства та звітності.

Вільно орієнтуватися в системі нормативно-правових приписів, що безпосередньо використовуються при здійсненні господарської діяльності в медичній і фармацевтичній сферах, зокрема при виконанні функціональних та посадових обов'язків лікарем, фармацевтом, юрисконсультантом і менеджером, спеціальних порядках пов'язаних з легалізацією діяльності закладу охорони здоров'я.

Пререквізити: «Теорія держави і права»; «Конституційне право України»; «Адміністративне право»; «Державне будівництво і місцеве самоврядування»; «Господарське право»; «Трудове право»; «Фінансове право», «Державне (конституційне) право зарубіжних країн».

Кореквізити: «Публічна служба», «Правове забезпечення запобігання корупції».

Постреквізити: «Актуальні проблеми цивільного права», «Податкове право», «Правове регулювання екологічної безпеки».

Мова навчання – українська.

2. Очікувані результати

Опанувавши навчальну дисципліну «Медичне право», студент набуде наступні загальні та фахові компетентності, котрі дозволять йому розв'язувати складні проблеми правового забезпечення діяльності у сфері охорони здоров'я, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій й характеризується невизначеністю умов і вимог:

Здатність виявляти та вирішувати складні існуючі юридичні проблеми у галузі медичного та фармацевтичного права

Здатність вирішувати існуючі складні проблеми у галузі медичного та фармацевтичного права, застосовуючи інноваційні підходи

Здатність генерувати ідеї, втілення котрих допоможе вирішити складні проблеми у галузі медичного та фармацевтичного права як у сфері нормотворчості, так і правозастосування

Здатність пропонувати альтернативні шляхи вирішення існуючих складних проблем у галузі медичного та фармацевтичного права, обґрунтовуючи їх переваги й недоліки

Здатність створювати інноваційний продукт задля вирішення існуючих складних проблем учасників медичних та фармацевтичних правовідносин

Здатність здійснювати наукові розвідки та генерувати нові знання у галузі медичного та

фармацевтичного права

Здатність застосовувати знання, уміння й навички, отримані під час вивчення інших навчальних дисциплін, у процесі розв'язання складних проблем у галузі медичного та фармацевтичного права

Здатність опрацьовувати значні обсяги інформації, критично їх аналізувати й застосовувати

Здатність використовувати іноземну літературу з медичного та фармацевтичного права

Здатність здійснювати господарську діяльність у рамках міжнародного і національного законодавства з питань регулювання трудових відносин, ринкової конкуренції, інноваційної діяльності, екологічної безпеки, ліцензування, оподаткування, ціноутворення, тощо

Здатність використовувати комп'ютерні мережі для пошуку варіантів вирішення існуючих складних проблем у галузі медичного та фармацевтичного права

Здатність знаходити й використовувати різноманітні джерела необхідної інформації для вирішення існуючих складних проблем у галузі медичного та фармацевтичного права

Здатність критично оцінювати та обґрунтовувати вади й переваги кожного запропонованого підходу до вирішення існуючої складної проблеми у галузі медичного та фармацевтичного права

Навчальна дисципліна забезпечує набуття студентами результатів навчання, визначених освітньо-професійною програмою «Право», а саме:

Загальних компетентностей:

ЗК-1. Здатність до критичного осмислення суспільних та галузевих процесів та явищ.

ЗК-2. Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

ЗК-3. Здатність формулювати особисту думку та доказово її представляти.

ЗК-4. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК-5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК-6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК-7. Здатність до безперервної самоосвіти та самовдосконалення.

ЗК-8. Здатність до інноваційної діяльності.

ЗК-9. Здатність здійснювати дослідження.

ЗК-10. Здатність організовувати та керувати професійним розвитком осіб та груп.

ЗК-11. Здатність спілкуватися на професійні теми із представниками інших професійних груп.

ЗК-12. Здатність до міжособистісного та інтерактивного спілкування.

ЗК-13. Уміння шукати й використовувати різні джерела інформації.

ЗК-14. Навички роботи в комп'ютерних мережах та використання програмних засобів.

ЗК-15. Здатність розробляти та управляти проектами.

Спеціальних компетентностей:

СК-4. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення правових норм, а також знання практики їх застосування.

СК-5. Поглиблене розуміння методології тлумачення та особливостей застосування інститутів публічного, приватного та кримінального права.

СК-6. Здатність визначати факти, належні та прийнятні для юридичного аналізу ситуації.

СК-8. Здатність застосовувати інструменти позасудового розгляду та вирішення правових спорів.

СК-9. Здатність застосування міждисциплінарного підходу в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.

СК-11. Знання системи права Європейського Союзу та розуміння її співвідношення з правовою системою України.

СК-12. Здатність застосовувати Європейську конвенцію з прав людини та основоположних свобод і прецедентну практику Європейського суду з прав людини.

СК-14. Здатність проведення порівняльно-правових досліджень

СК-16. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.

СК-17. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, включаючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та мотивованості.

СК-18. Здатність використовувати міждисциплінарні знання для вирішення правового завдання.

СК-19. Уміння розв'язувати складні задачі і проблеми у професійній діяльності.

Програмних результатів навчання:

ПРН-2. Використовувати правові позиції Європейського суду з прав людини.

ПРН-6. Документально оформлювати прийняте рішення по юридичній справі

ПРН-7. Демонструвати здатність генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг.

ПРН-10. Самостійно готувати проекти актів правозастосування у різних сферах професійної діяльності

ПРН-11. Створювати проекти нормативних правових і правозастосовних актів з урахуванням правил юридичної техніки і новітніх тенденцій вітчизняної та іноземної правотворчості.

ПРН-14. Самостійно формулювати актуальну наукову проблему і пропонувати наукові шляхи її вирішення.

ПРН-15. Використовувати в професійній діяльності основні методи наукового пізнання.

ПРН-16. Використовувати іноземні юридичні інформаційні ресурси.

ПРН-17. Здійснювати самостійне наукове дослідження з актуальної юридичної тематики із використанням сучасних наукових методів.

ПРН-18. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження.

ПРН-19. Створювати робочу групу (команду) для реалізації проекту, оптимально визначати функції окремих членів команди, створювати умови для вироблення загального командного рішення (реалізації проекту).

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1.

Державна політика у сфері охорони здоров'я

Зміст модуля

Тема 1. Законодавство в сфері охорони здоров'я в системі права України

Структура законодавства, що регламентує суспільні відносини в сфері охорони здоров'я.

Правова регламентація медичної діяльності в Україні: закони та підзаконні нормативні акти. Правова регламентація фармацевтичної діяльності в Україні: закони та підзаконні нормативні акти. Особливості правового регулювання медичної та фармацевтичної діяльності на місцевому рівні: ієрархія локальних нормативних актів, їх взаємозв'язок із загальнодержавним законодавством.

Система багатосторонніх і двосторонніх міжнародних договорів України у сфері охорони здоров'я. Їхній вплив на національний правопорядок.

Тема 2. Конституційно-правове забезпечення діяльності у сфері охорони здоров'я

Правові гарантії реалізації конституційних прав громадян у сфері охорони здоров'я. Система принципів охорони здоров'я: пріоритет інтересів пацієнта при наданні медичної допомоги; соціальний захист громадян у випадку втрати здоров'я; доступність і якість медичної допомоги; неприпустимість відмови в наданні медичної допомоги; дотримання лікарської таємниці; пріоритет профілактики в сфері охорони здоров'я тощо.

Система засобів державного регулювання господарської діяльності в медичній сфері.

Система засобів державного регулювання господарської діяльності в фармацевтичній сфері.

Проблема співвідношення та ефективності державного регулювання і дерегуляції щодо медичної та фармацевтичної сфер.

Тема 3. Судова практика з вирішення спорів, що виникають під час провадження медичної та фармацевтичної діяльності

Практика Європейського суду з прав людини щодо вирішення спорів у медичній сфері.

Правові позиції Верховного суду України та Вищого господарського суду стосовно вирішення спорів між суб'єктами господарювання в процесі провадження медичної та фармацевтичної діяльності.

Рішення, постанови пленуму та узагальнення судової практики Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ у справах про захист прав пацієнтів, притягнення до юридичної відповідальності лікарів.

Інші юрисдикційні способи захист прав суб'єктів господарювання, громадян та іноземців у сфері охорони здоров'я.

Тема 4. Суб'єкти організаційно-господарських повноважень на ринку товарів і послуг охорони здоров'я

Проблеми господарського управління сферою охорони здоров'я. Правовий статус Кабінету Міністрів України, міністерств та центральних органів виконавчої влади у контексті державного регулювання медичної та фармацевтичної діяльності.

Місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування як суб'єкти організаційно-господарських повноважень у сфері охорони здоров'я.

Місце та роль міжнародних організацій у процесі правового регулювання медичної та фармацевтичної діяльності в Україні.

Правовий статус і роль господарських об'єднань, холдингових компаній та асоційованих підприємств на вітчизняному фармацевтичному ринку.

Тема 5. Організація охорони здоров'я в Україні

Світова практика організації національних систем охорони здоров'я.

Проблеми реформування галузі охорони здоров'я в Україні: основні недоліки та правові засоби удосконалення. Напрямки та завдання розвитку вітчизняної галузі охорони здоров'я: доктрина та правове забезпечення.

Структура сфери охорони здоров'я України: за формами власності та правовим режимом майна, рівнями надання медичних послуг. Мережа закладів охорони здоров'я. Госпітальний округ.

Джерела фінансового забезпечення в сфері охорони здоров'я. Система розпорядників державних коштів. Правові особливості фінансування надання громадянам медичних і санаторно-курортних послуг.

Матеріально-технічне забезпечення медичного та фармацевтичного обслуговування громадян.

Тема 6. Рівні надання медичної допомоги в Україні

Поняття, ознаки та правові засоби державного захисту права на охорону здоров'я.

Первинна медична допомога: нормативне регулювання, заклади охорони здоров'я, види медичних послуг.

Вторинна (спеціалізована) медична допомога: нормативне регулювання, заклади охорони здоров'я, види медичних послуг.

Третинна (високоспеціалізована) медична допомога: нормативне регулювання, заклади охорони здоров'я, види медичних послуг.

Правові особливості надання екстреної та паліативної допомоги.

Класифікація закладів охорони здоров'я за рівнем надання медичної допомоги.

Модуль 2.

Пріоритетні напрямки діяльності у сфері охорони здоров'я

Зміст модуля

Тема 7. Правові вимоги до провадження господарської діяльності з медичного та фармацевтичного обслуговування

Загальний порядок заснування закладу охорони здоров'я. Особливості відкриття спеціалізованих лікарень, лікарень особливого типу та закладів медико-соціального захисту.

Правовий порядок започаткування діяльності з торгівлі лікарськими засобами, медичними виробами та харчовими добавками.

Особливості внутрішньогосподарських відносин у закладах охорони здоров'я. Організаційне підпорядкування і правовий режим майна закладу охорони здоров'я залежно від форми власності.

Стандарти ведення діловодства та звітності в сфері охорони здоров'я.

Господарсько-правові наслідки припинення закладу охорони здоров'я в результаті ліквідації та різних форм правонаступництва.

Правові особливості договірних та організаційно-майнових відносин між закладами охорони здоров'я одного та різних профілів.

Тема 8. Правове регулювання відносин з обігу та експлуатації медичних виробів

Поняття, ознаки та види медичних виробів. Допоміжні засоби до медичних виробів.

Співвідношення медичних виробів із лікарськими засобами, іншими об'єктами речового права. Форми їх спільного застосування.

Правова характеристика медичних виробів різного призначення. Оцінка відповідності вимогам технічних регламентів і національних стандартів.

Правова характеристика активних медичних виробів, які імплантують. Оцінка відповідності вимогам технічних регламентів і національних стандартів.

Правова характеристика медичних виробів для діагностики *in vitro*. Оцінка відповідності вимогам технічних регламентів і національних стандартів.

Введення в обіг та/або експлуатацію медичних виробів. Етапи ринкового обігу медичних виробів.

Вимоги щодо клінічних досліджень і маркування медичних виробів. Процедури оцінки відповідності.

Державний ринковий нагляд і органи з оцінки відповідності.

Тема 9. Професійні та інші кваліфікаційні вимоги до медичних і фармацевтичних працівників

Реалізація медичними та фармацевтичними працівниками права на працю: права, обов'язки та їх гарантії. Право на здійснення приватної медичної практики. Клятва лікаря.

Види медичних і фармацевтичних працівників. Професійна спеціалізація. Кваліфікаційні вимоги до медичних працівників. Кваліфікаційні вимоги до фармацевтичних працівників.

Кваліфікаційні вимоги до керівників медичної та фармацевтичної сфери. Порядок призначення керівників державних та комунальних закладів охорони здоров'я, інших господарських організацій і органів управління сферою охорони здоров'я.

Професійна підготовка медичних і фармацевтичних працівників. Атестація та підвищення кваліфікації.

Допуск до медичної діяльності осіб, які одержали медичну чи фармацевтичну підготовку в інших державах.

Тема 10. Правове забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення

Система правового забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення в Україні. Сфера державного регулювання.

Санітарно-епідемічні вимоги до забезпечення безпеки навколишнього середовища. Санітарно-протиепідемічні (профілактичні) заходи.

Правове забезпечення якості харчових продуктів.

Імунопрофілактика інфекційних захворювань. Порядок вакцинації населення.

Тема 11. Правові основи медичного страхування

Особливості медичного обслуговування за договорами з суб'єктами господарювання, страховими організаціями. Поняття та види медичного страхування.

Правові аспекти та соціально-економічні перспективи розвитку в Україні страхової медицини.

Загальнообов'язкове державне медичне страхування: переваги та недоліки основних правових моделей. Суб'єкти та учасники обов'язкового медичного страхування, їх права та обов'язки. Система договорів у сфері обов'язкового медичного страхування. Фінансове забезпечення обов'язкового медичного страхування. Облік у системі обов'язкового медичного страхування. Контроль обсягів, строків, якості та умов надання медичної допомоги.

Добровільне медичне страхування. Предмет, об'єкт, страховий випадок і ризик, мета добровільного медичного страхування. Суб'єкти добровільного

медичного страхування. Договори в системі добровільного медичного страхування.

Юридична відповідальність у системі медичного страхування.

Тема 12. Організація правової роботи в закладах охорони здоров'я

Завдання, права та обов'язки юрисконсульта закладу охорони здоров'я. Професійні та кваліфікаційні вимоги.

Система локальних нормативних актів закладу охорони здоров'я.

Особливості договірної роботи в закладі охорони здоров'я. Система господарських і цивільно-правових угод.

Спеціальні вимоги щодо організації діловодства в медичних і фармацевтичних закладах.

Правові засоби захисту прав і законних інтересів лікаря та пацієнта.

4. Опис навчальної дисципліни

№	Модуль/назва	Кількість кредитів ЄКТС	Всього годин	Аудиторні заняття (контактні)				Самостійна робота студентів
				Лекції	Практичні заняття	Семінарські заняття	Інші види занять	
1	Модуль 1. Державна політика у сфері охорони здоров'я	2	60	8	12			40
2	Модуль 2. Пріоритетні напрямки у сфері охорони здоров'я	2	60	10	10			40
Разом:		4,0	90	18	22			80

5. Обсяг і структура навчальної дисципліни

№ п/п	Тема	Усього годин	У тому числі		
			лекції	практичні заняття	самостійна робота
1	2	3	4	5	6

РОЗДІЛ I

1	Законодавство в сфері охорони здоров'я в системі права України	9	2	2	5
2	Конституційно-правове забезпечення діяльності у сфері охорони здоров'я	9	2	2	5
3	Судова практика з вирішення спорів, що виникають під час провадження медичної та фармацевтичної діяльності	12		2	10

4	Суб'єкти організаційно-господарських повноважень на ринку товарів і послуг охорони здоров'я	14	2	2	10
5	Організація охорони здоров'я в Україні	9	2	2	5
6	Рівні надання медичної допомоги в Україні	7		2	5
	Всього годин за розділом	60	8	12	40

РОЗДІЛ II

7	Правові вимоги до провадження господарської діяльності з медичного та фармацевтичного обслуговування	9	2	2	5
8	Правове регулювання відносин з обігу та експлуатації медичних виробів	9	2	2	5
9	Професійні та інші кваліфікаційні вимоги до медичних і фармацевтичних працівників	9	2	2	5
10	Правове забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення	9	2	2	5
11	Правові основи медичного страхування	12	2	2	10
12	Організація правової роботи в закладах охорони здоров'я	10			10
	Всього годин за розділом	60	10	10	40
	Всього	120	18	22	80

6. *Форми педагогічного контролю, засоби та критерії оцінювання результатів навчання*

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Медичне право» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Видами **поточного контролю** знань студентів є:

– контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на *лекційних заняттях* із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування. За підсумками поточного контролю на лекціях студенти можуть отримати від 0 до 4 балів;

– контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на *практичних заняттях* із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, виконання тестових завдань, розв'язання практичних завдань або задач, захист кейсу, підготовка і захист есе або реферату за ініціативи студента. За підсумками практичних занять упродовж семестру студент може отримати від 0 до 28 балів;

– протягом семестру студенти виконують завдання для *самостійної роботи* (підготовка усної доповіді, презентації, есе, реферату тощо). Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 8.

Формою *підсумкового контролю* знань студентів із навчальної дисципліни є *залік*, що оцінюється за шкалою від 0 до 60 балів.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів:

Лекційні заняття	Практичні заняття (поточний контроль)		Самостійна робота	Залік (підсумковий контроль)	Загальна оцінка знань
	Модуль № 1	Модуль № 2			
max 4	max 14	max 14	max 8	max 60	max 100

Критерії оцінювання з дисципліни «Медичне право»

Систематичність та активність роботи на лекціях оцінюється викладачем від 0 до 4 балів, виходячи з наступних критеріїв:

4 бали – у разі відвідування (відпрацювання пропущених) здобувачем вищої освіти усіх лекцій з навчальної дисципліни протягом семестру та роботи на них;

0 балів – у разі наявності пропущених (невідпрацьованих пропущених) лекцій з навчальної дисципліни протягом семестру або відсутність активності в освоєнні навчального матеріалу на них.

Оцінка визначається викладачем, який веде практичні заняття, на підставі даних журналу академічної групи та інформації, наданої лектором, на останньому практичному занятті відповідного семестру та включається до оцінки за ПК поточного семестру (навчального року).

Результати оцінювання роботи здобувача вищої освіти фіксуються у журналі обліку роботи викладача, відповідній відомості та оприлюднюються за допомогою електронної системи контролю навчання.

кількість балів	критерії оцінювання
13-14	Систематичне відвідування практичних занять, відсутність пропусків занять без поважних причин; відпрацювання тем практичних занять, пропущених з поважних причин; вирішення завдань до кожного практичного завдання; висока активність роботи на практичних заняттях; засвоєння всього матеріалу тем змістовного модуля; повні та обґрунтовані відповіді при розв'язанні завдань (казусів); здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання; уміння опрацьовувати та застосовувати акти законодавства; обізнаність із постановами та роз'ясненнями вищих судових інстанцій; уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми теми; вміння мислити абстрактно та узагальнено; здатність публічно представити матеріал.

11-12	Систематичне відвідування практичних занять, відсутність пропусків занять без поважних причин; відпрацювання тем практичних занять, пропущених з поважних причин; вирішення завдань до кожного практичного завдання; висока активність роботи на практичних заняттях; засвоєння всього матеріалу тем змістовного модуля; повні та обґрунтовані відповіді з несуттєвими помилками при розв'язанні завдань (казусів); здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання; уміння опрацьовувати та застосовувати акти законодавства; обізнаність із постановами та роз'ясненнями вищих судових інстанцій; уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми теми; здатність публічно представити матеріал.
9-10	Наявність пропущених практичних занять; відпрацювання тем пропущених практичних занять; вирішення завдань до кожного практичного завдання; активна робота на практичних заняттях; засвоєння основних положень тем змістовного модуля; допущення декількох незначних помилок при розв'язанні завдань (казусів); здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання; уміння опрацьовувати та застосовувати акти законодавства; обізнаність із постановами та роз'ясненнями вищих судових інстанцій; здатність публічно представити матеріал.
7-8	Наявність пропущених практичних занять; відпрацювання тем пропущених практичних занять; епізодична відсутність рішень завдань (казусів); участь у роботі на практичних заняттях; засвоєння окремих положень матеріалу тем змістовного модуля; неповні відповіді при розв'язанні завдань (казусів); складності при визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання; певні складності при застосуванні актів законодавства; здатність публічно представити матеріал.
5-6	Несистематичне відвідування практичних занять, відсутність на заняттях без поважних причин; наявність декількох невідпрацьованих тем пропущених практичних занять; епізодична відсутність рішень завдань (казусів); участь у роботі на практичних заняттях; засвоєння окремих положень матеріалу тем змістовного модуля; неповні відповіді, допущення помилок при розв'язанні завдань (казусів); великі складності при визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання; певні складності при застосуванні актів законодавства; невпевнені навички публічного представлення матеріалу.

3-4	Епізодичне відвідування практичних занять, відсутність на заняттях без поважних причин; наявність невідпрацьованих тем пропущених практичних занять; епізодична відсутність рішень завдань (казусів); пасивна робота на практичних заняттях (участь у роботі останніх лише за наявності стимулу з сторони викладача); наявність певного уявлення щодо матеріалу тем змістовного модуля; неповні відповіді, допущення значної кількості помилок при розв'язанні завдань (казусів); невміння визначити теоретичні питання, на які розраховані завдання; невпевнені навички застосування актів законодавства; невпевнені навички публічного представлення матеріалу.
1-2	Систематичні пропуски практичних занять без поважних причин; наявність невідпрацьованих тем пропущених практичних занять; систематична відсутність рішень завдань (казусів); пасивність у роботі на практичних заняттях; відсутність знань за темами змістовного модуля; неповні, необґрунтовані відповіді, допущення істотних помилок при розв'язанні завдань (казусів); нездатність визначити теоретичні питання, на які розраховані завдання; не достатні навички застосування актів законодавства
0	Систематичні пропуски практичних занять без поважних причин; теми пропущених практичних занять не відпрацьовані; систематична відсутність рішень завдань (казусів); пасивність у роботі на практичних заняттях; відсутність знань за темами змістовного модуля; неповні, необґрунтовані відповіді, допущення істотних помилок при розв'язанні завдань (казусів); нездатність визначити теоретичні питання, на які розраховані завдання; відсутність навичок застосування актів законодавства; невміння публічно представляти матеріал.

Самостійна робота здобувача вищої освіти із навчальної дисципліни «Медичне право» виконується у формі:

1. наукової статті;
2. наукової доповіді;
3. тез наукової доповіді на конференції;
4. огляд судової практики;
5. есе за вузькоспеціальною проблематикою;
6. анотації прочитаної додаткової літератури з курсу, у т.ч. іноземної;
7. термінологічного словника.

Враховуючи різноманіття форм самостійної роботи, і той факт, що остання оцінюється в діапазоні від 0 до 8 балів, як критерії її оцінювання використовуються такі показники:

- складність форми обраної студентом самостійної роботи;
- ступінь самостійності виконання роботи;
- творчий характер роботи;
- внутрішня послідовність, логічність і завершеність роботи.

Форми самостійної роботи, зазначені в пунктах 1-4 притаманний науковий характер, а тому вони оцінюються у діапазоні від 0 до 8 балів. Форми самостійної роботи, зазначені в пунктах 5-7, мають переважно теоретично-прикладний характер, а тому вони оцінюються у діапазоні від 0 до 4 балів.

Розрахункова шкала для оцінювання самостійної роботи здобувача вищої освіти:

Кількість балів		Критерії оцінювання
робота наукового характеру	робота теоретично-прикладного характеру	
8	4	робота має самостійний, творчий характер; роботі притаманна внутрішня послідовність, логічність і завершеність.
7	3	робота має самостійний характер; робота містить протиріччя, відсутня достатня аргументація висновків та завершеність у них.
6	2	Робота має самостійний характер, але містить хибні та неаргументовані висновки
5		Робота має самостійний характер, але не враховує зміни чинного законодавства
4	1	Робота має самостійний характер, але не містить аналізу матеріалів правозастосовної практики
3		Робота не має самостійного характеру, містить хибні та неаргументовані висновки, але включає аналіз чинного законодавства.
2	0	Робота не має самостійного характеру, містить хибні та неаргументовані висновки, протиріччя з положеннями чинного законодавства, проте робота відповідає вимогам до оформлення відповідного виду робіт.
1		Робота не має самостійного характеру; в роботі відсутні висновки;

	не відповідає вимогам що пред'являються до оформлення відповідного виду робіт.
0	Індивідуальна робота не виконана

Розрахункова шкала для оцінювання підсумкового контролю знань здобувача вищої освіти:

Вид контролю	Кількість балів	Критерії(за кожною з оцінок)
Залік	Мах 60	1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтація в інноваційних наукових доктринах та концепціях дисципліни. 2. Здатність демонструвати чинне законодавство, а також матеріали правозастосовної практики його реалізації. 3. Здатність демонструвати знання основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни та використання отриманих знань у практичній роботі.
	55	1. Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Здатність демонструвати чинне законодавство, а також знайомство із матеріалами правозастосовної практики його реалізації. 3. Засвоєння основної літератури та знайомство з додатковою літературою, рекомендованою кафедрою. 4. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для у практичній роботи.
	50	1. Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих неточностей. 2. Наявність окремих пробілів у знанні чинного законодавства, а також матеріалів правозастосовної практики його реалізації. 3. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 4. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для у практичній роботи.
	45	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Наявність пробілів у знанні чинного законодавства, а також матеріалів правозастосовної практики його реалізації.

		3. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 4. Помилки і суттєві неточності у відповіді за наявності знань до їх самостійного усунення або за допомогою викладача.
	40	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Наявність значних пробілів у знанні чинного законодавства, а також матеріалів правозастосовної практики його реалізації. 3. Ознайомлення з основною літературою, рекомендованою кафедрою. 4. Помилки у відповіді за наявності знань для усунення найсуттєвіших помилок за допомогою викладача.
	35	1. Прогалини в знанні чинного законодавства, а також матеріалів правозастосовної практики його реалізації. 2. Пробіли у знанні окремих частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 3. Наявність помилок у відповіді.
	Min 0	1. Відсутність знань чинного вітчизняного законодавства та значної частини теоретичного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни «Медичне право» виставляється в залікову книжку відповідно до такої шкали:

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	5	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	4	80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3	70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	2	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34

7. Інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

7.1. Нормативно-правові акти.

Конституція України від 28.06.1996 р. // [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>. (Дата звернення 28.08.2020)

Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV // Там само. (Дата звернення 28.08.2020)

Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV // Там само. (Дата звернення 28.08.2020)

Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19.11.1992 р. № 2801-XII // Там само. (Дата звернення 28.08.2020)

Про лікарські засоби: Закон України від 04.04.1996 р. № 123/96-ВР // Там само. (Дата звернення 28.08.2020)

Про затвердження Технічного регламенту щодо медичних виробів: постанова Кабінету Міністрів України від 02.10.2013 р. № 753 // Там само. (Дата звернення 28.08.2020)

Про затвердження переліків закладів охорони здоров'я, лікарських, провізорських посад та посад молодших спеціалістів з фармацевтичною освітою у закладах охорони здоров'я: наказ Міністерства охорони здоров'я України від 28.10.2002 р. № 385 // Там само. (Дата звернення 28.08.2020)

Про забезпечення закладів охорони здоров'я медичними стандартами, клінічними протоколами та нормативами надання медичної допомоги: наказ Міністерства охорони здоров'я України від 01.04.2009 р. № 207 // [Електрон.

ресурс]. – Режим доступу: http://moz.gov.ua/ua/portal/dn_20090401_207.html.
(Дата звернення 28.08.2020)

7.2. Література

Основна література

1. Державна політика у сфері охорони здоров'я: кол. моногр. – [У 2-х ч.] / під заг. ред. М.М. Білінської, Я.Ф. Радиша. – К.: НАДУ, 2013. – Ч. 2. – 484 с.
2. Засоби та механізми господарсько-правового регулювання: кол. моногр. / Д.В. Задихайло, В.М. Пашков, В.С. Мілаш, О.Ю. Битяк та ін.; за наук. ред. Д.В. Задихайла. – Х.: Юрайт, 2013. – 416 с.
3. Майданик Р. Договір про надання медичних послуг / Р. Майданик // Медичне право. – 2010. – № 5 (1). – С. 52 – 66.
4. Олефір А.О. Господарсько-правове забезпечення державних закупівель у сфері охорони здоров'я: теоретичні та практичні аспекти: моногр. / А.О. Олефір. – Х.: Юрайт, 2012. – 456 с.
5. Олефір А.О. Правовий механізм державних закупівель: стимулювання інноваційності виробництва медичної продукції: моногр. / А.О. Олефір. – К.: Юстініан, 2014. – 447 с.
6. Охорона здоров'я в Україні: організація та законодавче забезпечення / І. А. Голованова, В. П. Лисак, В. М. Пашков та ін.; за заг. ред. В. П. Лисака, В. М. Пашкова, І. А. Голованової. – К.: МОРІОН, 2014. – 368 с.
7. Пашков В.М. Господарсько-правовий статус закладів охорони здоров'я: моногр. / В.М. Пашков. – К.: Вид-во МОРІОН, 2008. – 148 с.
8. Пашков В.М. Правове регулювання обігу лікарських засобів / В.М. Пашков. – К.: МОРІОН, 2004. – 160 с.
9. Пашков В.М. Проблеми правового регулювання відносин у сфері охорони здоров'я (господарсько-правовий контекст) / В.М. Пашков. – К.: МОРІОН, 2009. – 448 с.
10. Права людини в сфері охорони здоров'я України: проблеми доктрини і практики: зб. мат. кругл. столу (24 вересня 2013 р., м. Київ) / відп. ред. Р.А. Майданик. – Біла Церква: ТОВ «Білоцерківдрук», 2013. – 100 с.
11. Стеценко С.Г. Медичне право України: підр. / С.Г. Стеценко, В.Ю. Стеценко, І.Я. Сенюта; за заг. ред. С.Г. Стеценка. – К.: Правова єдність, 2008. – 507 с.

7.3. Матеріально-технічне забезпечення навчальної дисципліни

Передплачено доступ до Інформаційно-правових систем ЛІГА:ЗАКОН (Система ГРАНД та Система аналізу судових рішень VERDICTUM). Доступ можливий у читальному залі Полтавського юридичного інституту Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого (м. Полтава, Першотравневий проспект, 5, 1-й поверх).